

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Strategiei naționale de apărare (SNA)

Având în vedere schimbările mediului de securitate internațional și regional, Republica Moldova a inițiat la începutul anului 2015, cu suportul partenerilor externi, un proces complex de reformare a sectorului de securitate și apărare. Realizarea acestui proces este facilitată de asistența oferită Republicii Moldova prin Inițiativa de Consolidare a Capacității de Apărare (DCBI), urmare a angajamentelor asumate în cadrul Summit-ului NATO din Țara Galilor din septembrie 2014.

1. Ce este Strategia Națională de apărare (SNA)?

SNA este documentul de politici care stabilește modalitatea de realizare a funcțiilor instituțiilor statului în scopul asigurării apărării naționale. Strategia presupune consolidarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului național de apărare în conformitate cu prevederile Strategiei securității naționale (SSN). SNA definește contextul strategic al mediului de securitate, oferă o descriere a situației curente cu identificarea riscurilor și amenințărilor pe dimensiunea de apărare, și expune viziunea strategică, obiectivele politicii de apărare, căile și resursele necesare pentru realizarea acestora.

2. Necesitatea elaborării.

Necesitatea elaborării SNA pornește de la premisa că „APĂRAREA” este un domeniu fundamental și distinct al securității naționale, care vizează direct realizarea intereselor naționale și procesele de dezvoltare politică, economică și socială ale statului. Importanța și unicitatea acestui domeniu argumentează delimitarea conceptuală a politicii de apărare de celelalte politici naționale. Totodată, „APĂRAREA” are un caracter complex și multidimensional care depășește sfera de responsabilitate a Ministerului Apărării, fapt ce evidențiază necesitatea promovării la nivel național a unei abordări participative, care va permite realizarea obiectivelor strategice de apărare.

În acest sens, SNA va cuprinde politica de apărare, reieșind din imperativul strategic al SSN „Consolidarea, dezvoltarea și modernizarea sistemului național de apărare”. Această politică presupune instituirea unui mecanism național unitar și coerent de planificare și implementare a politicii de apărare, în care instituțiile de stat vor avea atribuții în conformitate cu domeniul lor specific de activitate. Mecanismul dat include nu doar instituțiile care fac parte din Forțele Armate, dar și cele specializate în domenii care vizează direct apărarea națională (ex: analiza și identificarea riscurilor și amenințărilor la adresa statului, planificarea și alocarea resurselor, educație și învățământ, mediu, sănătate etc.). Astfel, SNA urmărește consolidarea mecanismului de conlucrare inter-instituțională, care presupune sincronizarea eforturilor și resurselor tuturor instituțiilor statului în vederea dezvoltării și menținerii unui sistem de apărare capabil să facă față provocărilor de orice natură.

3. Baza legală.

Legea Nr. 345, din 25.07.2003 cu privire la apărarea națională, art. 4. lit. b. prevede că „organizarea apărării naționale include aprobarea Strategiei naționale de apărare”. Conform prevederilor aceleiași legi, Președintele Republicii Moldova inițiază procesul de elaborare și prezintă Parlamentului spre aprobare proiectul SNA. Totodată, conform art. 36³ (1), SNA este unul din documentele de politici în baza cărora se realizează planificarea apărării naționale.

4. Procesul de elaborare.

La 13 mai 2016 a fost aprobat Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2068-VII, privind constituirea Comisiei pentru elaborarea Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova. La rândul său, Comisia a creat Grupul de lucru interdepartamental (GLI), format din reprezentanți ai 23 de ministere și instituții cu atribuții în domeniul apărării (Consiliul Suprem de Securitate, Parlament, Guvern, autoritățile publice centrale și locale, societatea civilă și mediul academic). În baza algoritmului de activitate al Comisiei și GLI, au fost organizate un șir de ședințe de lucru, în cadrul cărora a fost elaborat proiectul inițial al Strategiei.

Adițional, în procesul de elaborare a documentului au fost implicați experți internaționali specializați în proiectarea documentelor strategice în domeniul securității și apărării.

5. Acțiuni viitoare.

După finalizarea consultărilor publice, care vor avea loc la data de 23 august 2016, proiectul SNA va fi supus unui nou proces de ajustare. Ulterior, la 9 septembrie 2016, acesta va fi prezentat pentru aprobare Comisiei pentru elaborarea SNA, urmând ca până la sfârșitul lunii septembrie 2016 să fie avizat de instituțiile implicate în procesul de elaborare, aprobat de Guvern și prezentat Președintelui Republicii Moldova.

Totodată, termenul de prezentare a SNA Președintelui Republicii Moldova depinde de cel al aprobării SSN. În cazul în care SSN nu va fi aprobat până la Ședința Comisiei din 9 septembrie 2016, termenul de prezentare a SNA va fi revizuit.